

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת ברכות

דפים נב - נו, פרשת תרומה תש"פ

דרך ישרה תמצית הדף

פרק שמיני- אלו דברים

דף נב

1. ב"ש וב"ה בסעודה. 2. יין בברהמ"ז לב"ש.

א. אלו דברים שבין ב"ש וב"ה בסעודה 1. לב"ש ברכת היום קודם, שגורם ליין שיבא וכבר קדש היום, ולב"ה יין, שגורם לקדושה שתאמר וכן הוי תדיר. 2. לב"ש נט"י לפני מזיגת הכוס, שמא הידים יטמאו משקין שאחורי הכוס, ולב"ה מזיגת הכוס קודם ופליגי אי משום דחיישינן לניצוצות או תכף לנט"י סעודה. 3. הנחת המפה לב"ש על השלחן ולב"ה על הכסת, ופליגי אי מותר להשתמש בשלחן שני, או באין נט"י לחולין מה"ת. 4. לב"ה נוטלים מים אחרונים ולב"ש מכבדין את הבית מפירורין כזית, ופליגי להשתמש בע"ה, ולהלכה שרי. 5. לר"מ נר בתחילה ופליגי במזון ובשמים, ולר"י מזון בתחילה ופליגי בנר ובשמים. 6. ברכת נר ההבדלה, לב"ש שברא מאור האש, ולב"ה בורא מאורי האש ופליגי להו"א האם בורא משמע נמי להבא, ולמסקנא כמה נהורי יש באש. 7. בדעת ב"ש איכא תרי תנאי אי ברהמ"ז טעונה כוס, והבדלה בסוף דעדיף לאחר אפוקי יומא, וקידוש בתחלה דעיולי עדיף. 8. שכח לברך, לב"ש חוזר כאילו שכח ארנקי, ולב"ה א"צ, ובמזיד לכו"ע חוזר. 9. יין אחר המזון, לב"ש מברך על היין, ולב"ה על המזון תחילה. 10. הנוסח, להו"א פליגי בבורא אי לשעבר או לעתיד, ולמסקנא נחלקו במאור או מאורי.

ב. לב"ש ברהמ"ז טעונה כוס, ומקשינן דאם בא יין אחר המזון לב"ש מברך על היין ואח"כ על היום. ואמרינן 1. מברך ושותה, ודחי דמניחו. 2. המברך צריך שיטעום, דטעים. 3. טעמו פגמו, טועם ביד. 4. כוס ברכה צריך שיעור, כשיש יותר מכשיעור. 5. אין שם אלא אותו הכוס, שאין שנים אבל יש יותר מאחד. 6. למסקנא מקשינן דלב"ש שותה את הכוס ואח"כ מברך ברהמ"ז, אלא תרי תנאי אליבא דב"ש.

ג. 1. תוס' אין משגיחין בבת קול, נגד רובא או אף ברוב מסייע. 2. אמרימר לא טעם קודם הבדלה, שהיה סבור שיהיה לו כוס למחר, או שהחמיר עליו. 3. כוס פגום בקדוש והבדלה היכן שאפשר, וחייב בברכה ראשונה, ומהני להוסיף מעט מים. 4. אין נט"י לחולין, לרש"י זהו טעם נוסף ולתוס' בא לפרש.

דף נב

1. נר הבדלה. 2. בשמים. 3. הברכה.

א. נר ההבדלה 1. אסור של גוים דסתמן לעי"ז. 2. בעינן אור ששבת ממלאכת עבירה, ודולק מע"ש מותר. 3. נכרי מישראל וישראל מנכרי מברכים על תוספת ההיתר, ונכרי מנכרי אסור גזירה אטו נכרי ראשון ועמוד

ראשון.

- ב. החילוק ברואה אור 1. חוץ לכרך, רוב נכרים לא מברך ורוב ישראל מברך. 2. תינוק ישראל עם אבוקה מברך. 3. של תנור, בתחילה לא ובסוף מברך דעשוי להאיר.
- ג. מתי אין לברך על נר של ביכ"נ 1. ביש אדם חשוב. 2. כשאין חזן. 3. כשיש ירח.
- ד. ברכה על בשמים 1. של מת אסור, דנעשה להעביר את הזוהמא. 2. של נכרים אסור, דנעשה לע"ז. 3. של ישראל מברך ועל העשוי לגמר הכלים או לכשפים אין לברך.
- ה. יאותו 1. פליגי אי יאותו ממש או אף מרחוק. 2. מברך על גחלים לוחשות ולא על עוממות.
- ו. שיעור עיכול 1. שלא רעב. 2. שעדיין צמא מחמת אכילתו. 3. הילוך ד' מילין, באכילה מועטת.
- ז. העדיפות בברכה 1. המברך עדיף וממהרין ליתן שכרו לכן חטוף ובריך. 2. העונה אמון, שהרי גולייירין יורדין ומתגרין וגבורים יורדין ומנצחין.
- ח. עיכוב ברכה 1. שמן. 2. שמן טוב. 3. ידים מזוהמות. 4. להלכה מים אחרונים, ושמן למי שרגיל בו.
- ט. **תוס'** 1. כשיש אדם חשוב נעשה לכבוד וי"א לאורה וכשאין הוי לכבוד ביכ"נ. 2. אכילה מרובה לרש"י ד' מילין ולתוס' כל זמן שיצמא, ואכילה מועטת איפכא.

הדרן עלך פרק שמיני- אלו דברים

פרק תשיעי- הרואה

דף נד

1. ברכות הראיה. 2. הניסים. 3. צריכים להודות.

- א. ברכות הראיה שבמשנה 1. ברוך שעשה נסים לאבותינו. 2. ברוך שעקר ע"ז מארצנו. 3. שכחו וגבורתו מלא עולם, על זיקין, זוועות, רעמים, רוחות וברקים. 4. עושה מעשה בראשית, על הרים גבעות ימים נהרות ומדברות. 5. על הים אליבא דר"י, שעשה את הים הגדול. 6. הטוב והמטיב, על גשמים ובשורות טובות. 7. דיין האמת, על בשורות רעות. 8. שהחיינו, על בנה בית חדש וקנה כלים חדשים.
- ב. ברכה על נס 1. נס של יחיד, הוא וצאצאיו מברכים. 2. מזכיר את שאר הניסים שלו. 3. נס של רבים כו"ע חייבים.
- ג. הניסים 1. מעברות הים. 2. מעברות הירדן. 3. נחלי ארנון. 4. אבנים במורד בית חורון. 5. אבן עוג. 6. אבן שישב משה. 7. על אשת לוט מברך דיין האמת וזוכר הצדיקים. 8. חומת יריחו שנפלה.
- ד. ארבעה צריכים להודות ומנין 1. יורדי הים. 2. הולכי מדברות, תעו במדבר. 3. חולה ונתרפא, כל אוכל תתעב נפשם. 4. חבוש, חשך וצלמות.
- ה. דיני ההודאה 1. הברכה, הגומל לחייבים טובות. 2. בפני עשרה ושנים מהם רבנן. 3. רב יהודה יצא בכך שאמרו לו בריך רחמנא דיהבך לן ולא יהבך לעפרא וענה אמן.
- ו. **תוס'** 1. ברכות הראיה, בשם ומלכות, וברואה לפרקים. 2. מח' אי מברכים על מקום נפילת סנחריב דלא ניכר מותך המקום. 3. הגומל אחרי קרה"ת ודווקא בחולה שנפל למיטה.

דף נה

1. רב יהודה. 2. בצלאל. 3. כללי חלום. 4. דברי האמוראים.

- א. שמועות רב יהודה 1. צריכים שימור, חולה חיה חתן כלה ת"ח בלילה ואבל. 2. מאריכין ימים למי שמאריך בתפלתו ולא מעיין בה, על שלחנו מפני עניים, ובבית הכסא בלא תלי. 3. מקצרים ימים, מי שנותנים לו ס"ת ולא קורא, כוס ברכה ולא מברך, המנהיג עצמו ברבנות. 4. שלשה צריכים רחמים, מלך חלום ושנה. 5. מזכיר עוונות, קיר נטוי עיון תפילה ומוסר דין לשמים.
- ב. מביא לתחתוניות 1. האוכל עלי קנים. 2. עלי גפנים. 3. לולבי גפנים. 4. מוריגי בהמה. 5. שדרת דג. 6. דג

מליח שלא מבושל כ"צ. 7. שמרי יין. 8. המקנח בסיד. 9. המקנח בחרסית. 10. המקנח בצרור שקנח חבירו. 11. וי"א תולה עצמו בביהכ"ס.

ג. בצלאל 1. ה' שאל את משה אם בצלאל הגון עליו, ומשה שאל את ישראל. 2. נקרא כך ע"ש חכמתו, שה' צוה לעשות משכן ארון וכלים, משה אמר ארון כלים ומשכן, ובצלאל אמר שמא ה' אמר משכן קודם ולשם יכניסו את הכלים, ואל האם בצל אל היית. 3. ידע לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, בגז"ש חכמה תבונה דעת.

ד. כללי חלום 1. אם חלם כאשר שרוי בתענית אינו טוב. 2. חלום שלא נפתר הוא כאגרת שלא נקראה. 3. אין מתקיים כולו, בין טוב ובין רע. 4. חלום רע עדיף מחלום טוב. 5. חלום רע דיו עצבונו, וחלום טוב דיו שמחתו. 6. חלום טוב מפקח אפילו עוור. 7. חלום רע קשה ממלקות, וזה האלקים עשה שייראו מלפניו. 8. כשם שא"א לבר בלי תבן כך אין חלום בלא דברים בטלים. 9. אף שמקצתו מתקיים כולו לא מתקיים, מירח דיוסף. 10. יצפה לחלום טוב כ"ב שנים, מיוסף. 11. לאדם טוב לא מראים חלום טוב ולאדם רע לא מראים חלום רע. 12. הלך שבע ימים בלא חלום נקרא רע. 13. הרואה חלום ונפשו עגומה עליו יטיבנו בפני שלשה, ויאמר ג' פסוקי הפוכות ג' פדויות וג' שלומות. 14. בחלום אדבר בו ע"י מלאך, וחלומות השוא ידברו ע"י שד, ושמואל אמר בלשון תמיה. 15. כל החלומות הולכים אחר הפה, אם פתר מעין החלום, מיוסף. 16. השכים ונפל לתוך פיו פסוק, זו נבואה קטנה. 17. מראים לאדם מהרהורי לבו, מנבוכדנצר.

ה. שמועות אמירמר מר זוטרא ורב אשי 1. מי שראה חלום ואינו יודע מה ראה, יאמר בשעת ברכת כהנים רבש"ע אני שלך ויסיים עם הכהנים ויאמר אדיר במרום. 2. הנכנס לעיר ומפחד מעין הרע יחזיק אגודליו ויאמר שבא מזרעו של יוסף, ומעין הרע של עצמו יביט בשמאל חוטמו. 3. מי שחלה, ביום הראשון לא יגלה ואח"כ יגלה.

ו. החלומות שמתקיימים 1. חלום שחרית. 2. חלום שחלם לו חבירו. 3. נפתר בתוך חלום. 4. חלום שנשנה.

ז. תוס' 1. הרואה ע"ז, דווקא לפרקים, ודווקא במקום בניית ע"ז לכן נקט מרקוליס שנרגמת.

דף נו

1. בר הדיא. 2. פתרונות וצדוקי.

א. בר הדיא באו אליו אביו ורבא, הפסוקים ופתרונם לרבא לרעה ולאביו לטובה 1. שורך טבוח לעיניך, שלא יאכל לרבא מרוב צער שהפסיד, ולאביו מרוב שמחה שהרויח. 2. בניס ובנות תוליד ולא יהיו לך, ולאביו שילדיו מרובין ויתחתנו לעלמא. 3. בניך נתונים לעם אחר, ולאביו שאשתו תכפהו שיתחתנו עם קרוביה. 4. לך אכול בשמחה לחמך, לרבא מהפסד ולאביו מרווח. 5. זרע רב תוציא השדה, לאביו מרישא ולרבא מסיפא שלא יאכל. 6. וכן זיתים יהיו לך בכל גבולך. 7. וראו כל עמי הארץ ויראו ממך, לאביו שיהיה ראש ישיבה, ולרבא שיתפס על גניבת אוצר המלך וכולם יעשו ממנו ק"ו, וכן הוה.

ב. הדברים שהראו בחלום לאביו ורבא בקשר לחביות שהיו עסקם, ופתרון בר הדיא לאביו לטובה ולרבא לרעה 1. חזרת על ראש החביות, לאביו שיתרחב ולרבא שיהיה מריר. 2. בשר ע"ג חבית שיקנו בגללם בשר לאביו שיינו בסיס ולרבא שיינו יחמיץ. 3. חבית תלויה בדקל, לאביו שעסקו גבוה ולרבא מתוק ובזול. 4. רימון ע"ג חביות, לאביו שימכור ביוקר ולרבא שנאוי. 5. חבית נפלה לבור, לאביו שיתבקש ולרבא שיפסד. 6. חמור נוער מראשותיו, לאביו שיהיה ראש ישיבה ולרבא שחסר מתפיליו ו' של פטר חמור.

ג. חלומות רבא כאשר בא לחוד, ופתרונות בר הדיא לרעה 1. דלת נפלה אשתו מתה. 2. שיניו נפלו, בניו ובנותיו מתים. 3. שני יונים פורחים, יגרש שתי נשים. 4. שתי לפתות, יקבל שתי מכות, וכך הוה כאשר בא להפריד שני עוורים שרבו.

ד. חלומות רבא כאשר שילם לבר הדיא ופתר לו לטובה 1. קיר נפל, שיקנה נכסים בלא מיצרים. 2. בית אביו נפל ונתכסה מאבקו, שאביו ימות וישיבתו תבוא אליו. 3. ביתו נפל וכולם לוקחים משם לבנים, שמועותיו

- יתפזרו בעולם. 4. נבקע ראשו ונפל מוחו, יצאו מוכרין מהכר. 5. הקריאו לו הלל המצרי, יעשו לו ניסים. ונסעו יחד בספינה ופחד שיקרה נס רק לרבא וברח ורבא מצא את ספרו שנאמר בו כל החלומות הולכים אחר הפה, לכן קללו וגלה ובגללו נהרסו שיראי המלך והרגוהו באכזריות.
- ה. פתרונות 1. שני לחייו נפלו, שני גדודי רומי יעצו עליו רעה ומתו. 2. חוטמו נשר, נסתלק ממנו חרון אף. 3. שני ידיו נחתכו, א"צ למעשה ידיו. 4. ב' רגליו נקטעו, רוכב על סוס. 5. ימות באדר ולא יראה את ניסן, ימות בכבוד ולא יבא לידי נסיון.
- ו. הפתרונות לצדוקי 1. משקה שמן לזיתים, בא על אמו. 2. קטף כוכב, גנב מיהודי. 3. בלע כוכב, מכר יהודי ואכל את כספו. 4. עיניו נשקו, בא על אחותו. 5. נשק כוכב, בא על אשת ישראל. 6. דרך בחופת הדס, בעל נערה המאורסה. 7. משא עליו, משכבו הפוך. 8. עורבים במטתו, אשתו זינתה מהרבה. 9. יונים במטתו, טימא נשים הרבה. 10. החזיק יונים ופרחו, פטר שתי נשים בלא גט. 11. קילף ביצים, הפשיט מתים. 12. אביו השאיר לו נכסים בקפודקיא, הקורה העשירית מלאה ממון.
- ז. כללי חלום 1. באר, שלום תורה או חיים. 2. שלום, נהר צפור וקדירה. 3. קנה, חכמה. 4. קנים, בינה. 5. דלועים, יר"ש. 6. מעליא, קירא קורא קירא וקניא.
- ח. יקדים פסוק טוב, ברואה 1. נהר. 2. צפור. 3. קדירה. 4. ענבים. 5. הר. 6. שופר. 7. כלב. 8. ארי. 9. תגלחת. 10. באר. 11. קנה.
- ט. הרואה בע"ח 1. שור, אוכלו נוגח נושך בועט רוכב ומרכיבו. 2. סוס לבן ואדום. 3. גמל. 4. שונרא ושינרא. 5. בע"ח רעים, פיל וקוף, ומסרג טוב. 6. אווז. 7. תרנגול ותרנגולים ותרנגולת. 8. נחש.

ג דף נו

1. הדברים הנראים בחלום. 2. שמועות שלשה. 3. אחד מששים. 4. חולה.

- א. החילוקים 1. שמות, ישמעאל פנחס הונא חנינא. 2. מצוה, איש"ר ק"ש תפלין תפלה. 3. ביאה, אמו נערה מאורסה אשת איש אחותו.
- ב. מעשים 1. שלמים שנשתברו. 2. מגלח ראשו וזקנו. 3. עריבה. 4. נפנה. 5. עולה לגג. 6. קורע בגדיו. 7. ערום בא"י וחוי"ל. 8. סרדיוט. 9. אגם. 10. מקיז דם.
- ג. שבעת וארבעת המינים 1. חטה. 2. שעורה. 3. גפן ושורקה. 4. תאנה. 5. רמון קטן גדול ונחלק. 5. זיתים פרי אילן, שמן זית. 7. תמרים. 8. הדס. 9. אתרוג. 10. לולב. 11. יין, בת"ח וע"ה.
- ד. אנשים וספרים 1. מלכים, דוד שלמה ואחאב. 2. נביאים מלכים יחזקאל ישעיה ירמיה. 3. כתובים גדולים, תהלים איוב משלי. 4. קטנים, שה"ש קהלת איכה אסתר. 5. חכמים, רבי ראבי"ע ר"י בן אלישע. 6. ת"ח, בן עזאי בן זומא ואחר.
- ה. הכל יפה חוץ 1. חיות, פיל וקוף. 2. מתכת, מר פסל קרדום. 3. פירות, פגי תמרה. 4. ירקות לפתות. 5. צבעונין, תכלת. 6. עופות, קריא וקפופא. 7. מת שלוקח עפר.
- ו. השמועות בשלשה 1. שלשה נכנסים לגוף ולא נהנה, גודגדניות כפניות ופגי תמרה. 2. שלשה לא נכנסים ונהנה, רחיצה סיכה ותשמיש. 3. שלשה מעין עוה"ב, שבת שמש ותשמיש נקבים. 4. שלשה משיבין דעתו של אדם, קול מראה וריח. 5. שלשה מרחיבין דעת, דירה אשה וכלים נאים.
- ז. אחד מששים, 1. אש, גהינום. 2. שבת, עוה"ב. 3. שינה, מיתה. 4. חלום, נבואה. 5. דבש, מן.
- ח. יפה לחולה 1. עטוש. 2. זיעה. 3. שלשול. 4. קרי. 5. חלום. 6. שינה.
- ט. מרפאין חולה 1. כרוב. 2. תרדין. 3. סיסין. 4. קיבה. 5. הרת. 6. יותרת הכבד. 7. דגים קטנים.
- י. מחזירין החולה לחליו 1. בשר שור. 2. בשר שמן. 3. צלי. 4. צפרים. 5. ביצה צלוייה. 6. תגלחת. 7. שחלים. 8. חלב. 9. גבינה. 10. מרחץ. 11. אגוזים. 12. קשואים.

שאלות לחזרה ושינון

פרק שמיני- אלו דברים

⌘ דף נב

הדברים שבין ב"ש לב"ה בסעודה, ובמאי פליגי (10)

קשיא לב"ש בכוס ברהמ"ז מיין לאחר המזון והתי

(6)

⌘ דף נג

נר ההבדלה (3)

החילוק ברואה אש במוצ"ש (3)

מתי אין לברך על נר של ביכ"נ (3)

על אילו בשמים אין לברך (3)

עד שיאותו לאורו, והאור (2)

שיעור עיכול (3)

העדיפות בברכה ואמן, ומנין (2)

מה מעכב את הברכה, ולהלכה (4) הדרן!

פרק תשיעי- הרואה

⌘ דף נד

ברכות הראיה שבמשנה (8)

ברכה על נס (3)

ראיית הניסים (8)

מי צריך להודות, ומנין (4)

דיני ההודאה (3)

⌘ דף נה

שמועות רב יהודה (5)

הדרבים שמביאים לתחתוניות (10)

ג. בצלאל וחכמתו (3)

ד. כללי חלום (17)

ה. השמועות שאמרו אמימר מר זוטרא ורב אשי (3)

ו. החלומות שמתקיימים (4)

⌘ דף נו

א. פתרונות בר הדיא לאביי לטובה ולרבא לרעה (7)

ב. חלומות אביי ורבא בענייני עסקיהם (6)

ג. חלומות רבא כאשר בא לחוד שפתרם לרעה (4)

ד. חלומות רבא כאשר שילם שנפתרו לטובה, והסוף

(5)

ה. פתרונות במומי הגוף (5)

ו. הפתרונות לצדוקי (12)

ז. הכללים בדברים שרואה בחלומו (6)

ח. הדברים שיש להקדים פסוק טוב (11)

ט. הרואה בעלי חיים (8)

⌘ דף נז

א. החילוקים בראיה בחלום (3)

ב. ראיית מעשים (10)

ג. שבעת המינים וארבעת המינים (11)

ד. ראית אנשים וספרים (6)

ה. הכל יפה, חוץ ממה (7)

ו. השמועות בשלשה דברים (5)

ז. אחד מששים (5)

ח. הדברים שיפים לחולה (6)

ט. הדברים שמרפאים את החולה (7)

י. הדברים שמחזירים את החולה לחליו (12)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 	יבמות 	ברכות עם מחודדין בפ"ך.
עבודה זרה הוריות 	כתובות 	שבת מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ך	נדרים 	עירובין
זבחים 	נזיר סוטה 	פסחים
מנחות 	גיטין 	שקלים ר"ה
חולין 	קידושין 	יומא
בכורות עם הקדמות ומושגים	עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה
ערכין-תמורה 	בבא קמא 	ביצה תענית
כריתות-מעילה 	בבא מציעא 	מגילה-פורים עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחור יין לרמ"א
נדה 	בבא בתרא א-ב 	מו"ק חגיגה
	סנהדרין א-ב עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~0008~

המערכת